TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2008. gada 31. janvārī *

Lieta C-380/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Consiglio di Stato* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 19. aprīlī un Tiesā reģistrēts 2005. gada 18. oktobrī, tiesvedībā

Centro Europa 7 Srl

pret

Ministero delle Comunicazioni e Autorità per le garanzie nelle comunicazioni,

Direzione generale per le concessioni e le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni.

* Tiesvedības valoda — itāļu.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents), tiesneši Dž. Arestis [*G. Arestis*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

ģenerāladvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Poiares Maduro*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2006. gada 30. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Centro Europa 7 Srl vārdā* — A. Pače [*A. Pace*], R. Mastrojani [*R. Mastroianni*] un O. Grandineti [*O. Grandinetti*], *avvocati*,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz P. Džentili [*P. Gentili*], *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — F. Benjons [*F. Benyon*], E. Traversa [*E. Traversa*], M. Šoters [*M. Shotter*] un F. Amato [*F. Amato*], pārstāvji, kuriem palīdz L. Dž. Radikati di Brocolo [*L. G. Radicati di Brozolo*], *avvocato*,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2007. gada 12. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā saistībā ar valsts televīzijas apraidi hercu frekvencēs interpretēt EK līguma noteikumus par pakalpojumu sniegšanas brīvību un konkurenci, Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 108, 33. lpp.; turpmāk tekstā — "Pamatdirektīva"), Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV L 108, 21. lpp.; turpmāk tekstā — "Atļauju izsniegšanas direktīva"), Komisijas 2002. gada 16. septembra Direktīvu 2002/77/EK par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (OV L 249, 21. lpp.; turpmāk tekstā — "Konkurences direktīva"), kā arī Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — "ECTK") 10. pantu, jo uz ECTK izdarīta atsauce LES 6. pantā.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar tiesvedību starp sabiedrību *Centro Europa 7 Srl* (turpmāk tekstā — "*Centro Europa 7*") un *Ministero delle Comunicazioni* un *Autorità per le garanzie nelle comunicazioni*, kā arī *Direzione generale per le concessioni e le autorizzazioni del Ministero delle Comunicazioni* (turpmāk tekstā kopā — "atbildētājas pamata prāvā").

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Jaunie kopējie reglamentējošie noteikumi par elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, elektronisko komunikāciju tīkliem, kā arī par saistītajām iekārtām un pakalpojumiem (turpmāk tekstā — "JKRN") ietver Pamatdirektīvu un četras īpašas direktīvas, tostarp Atļauju izsniegšanas direktīvu, kuras papildinātas ar Konkurences direktīvu.

Pamatdirektīva

4 Saskaņā ar Pamatdirektīvas 1. panta 1. punktu:

"Ar šo direktīvu izveido saskaņotus noteikumus elektronisko komunikāciju pakalpojumu, elektronisko komunikāciju tīklu, saistītu iekārtu un saistītu pakalpojumu reglamentēšanai. Tā nosaka valsts pārvaldes iestāžu uzdevumus un izveido procedūru kopumu, lai nodrošinātu saskaņotu reglamentējošo noteikumu piemērošanu visā Kopienā."

5 Pamatdirektīvas 1. panta 3. punktā noteikts:

"Šī direktīva, kā arī īpašās direktīvas neierobežo Kopienas vai valsts līmenī saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem veiktos pasākumus, lai ievērotu [vispārējo interešu] mērķus, jo īpaši attiecībā uz satura reglamentēšanas un audiovizuālo politiku."

6 Pamatdirektīvas 2. pantā paredzēts:

"Šajā direktīvā:

a) "elektronisko komunikāciju tīkls" nozīmē pārraides sistēmas [..], kas ļauj signālus pārraidīt pa vadiem, pa radio, ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem, ietverot satelīta tīklu, fiksētus [..] un mobilos zemes sakaru tīklus, [..] tīklus, ko izmanto radio un televīzijas apraidei, un kabeļu televīzijas tīklus, neatkarīgi no pārraidītas informācijas tipa;

[..]

c) "elektronisko komunikāciju pakalpojums" nozīmē pakalpojumu, ko parasti nodrošina par atlīdzību, un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei [..]

[..].”

7 Pamatdirektīvas 8. pantā ar nosaukumu “Politikas mērķi un reglamentējoši principi” noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos reglamentējošos uzdevumus, valsts pārvaldes iestādes veic visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz 2., 3. un 4. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Šādi pasākumi ir proporcionāli minētajiem mērķiem.

[..]

2. Valsts pārvaldes iestādes veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia*:

[..]

b) nodrošinot, ka nepastāv konkurences kropļošana vai ierobežošana elektronisko komunikāciju nozarē;

[..]

d) veicinot efektīvu radio frekvenču un numuru resursu izmantošanu un nodrošinot to efektīvu pārvaldību.

3. Valsts pārvaldes iestādes veicina iekšējā tirgus attīstībā, *inter alia*:

a) likvidējot palikušos šķēršļus elektronisko komunikāciju tīklu, saistīto iekārtu un pakalpojumu un elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanai Eiropas līmenī;

[..]."

8 Pamatdirektīvas 9. panta 1. punktā paredzēts, ka "dalībvalstis nodrošina efektīvu radio frekvenču pārvaldību elektronisko komunikāciju pakalpojumiem to teritorijā" un to, "ka šādu radio frekvenču iedalīšana un piešķiršana, ko veic valsts pārvaldes iestādes, ir pamatota ar objektīviem, caurskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem".

9 Pamatdirektīvas 28. panta 1. punktā precizēts, ka "dalībvalstis pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2003. gada 24. jūlijamizpildītu šīs direktīvas prasības", un ka tās "piemēro minētos pasākumus no 2003. gada 25. jūlija".

Atļauju izsniegšanas direktīva

10 Atļauju izsniegšanas direktīvas 1. pantā noteikts:

"1. Šīs direktīvas mērķis ir ieviest iekšējo tirgu elektronisko komunikāciju tīklos un pakalpojumos, saskaņojot un vienkāršojot atļauju izsniegšanas noteikumus un nosacījumus, lai veicinātu to sniegšanu visā Kopienā.

2. Šī direktīva attiecas uz atļauju izsniegšanu elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu nodrošināšanai."

11 Atļauju izsniegšanas direktīvas 2. panta 1. punktā paredzēts:

"Šajā direktīvā piemēro [pamatdirektīvas] 2. pantā noteiktās definīcijas."

12 Saskaņā ar Atļauju izsniegšanas direktīvas 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu ""vispārēju atļauju izsniegšana" nozīmē tiesisko regulējumu, ko izveidojusi dalībvalsts, sniedzot tiesības nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus vai pakalpojumus, un nosakot nozarei raksturīgos pienākumus, kas var attiekties uz visiem vai īpašiem elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu veidiem, saskaņā ar šo direktīvu".

13 Atļauju izsniegšanas direktīvas 3. pantā ar nosaukumu "Elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu vispārēju atļauju izsniegšana" noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina brīvību nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus saskaņā ar šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem. Šajā sakarā dalībvalstis neierobežo uzņēmumu nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus vai pakalpojumus, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams Līguma 46. panta 1. punktā minēto iemeslu dēļ.

2. Elektronisko komunikāciju tīklu vai elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšana, neierobežojot 6. panta 2. punktā minētos īpašos pienākumus vai 5. pantā minētās izmantošanas tiesības, var tikai būt pakļauta vispārēju atļauju izsniegšanai. Attiecīgajam uzņēmumam var pieprasīt iesniegt paziņojumu, bet tam var nepieprasīt iegūt skaidru lēmumu vai jebkādu citu administratīvu aktu no valsts pārvaldes iestādes pirms to tiesību izmantošanas, kas izriet no atļaujas. Pēc paziņojuma, ja tāds ir nepieciešams, uzņēmums var uzsākt darbību, nepieciešamības gadījumā saskaņā ar noteikumiem par izmantošanas tiesībām, kas minētas 5., 6. un 7. pantā.

[..]"

14 Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. pants ar nosaukumu "Radio frekvenču un numuru izmantošanas tiesības" formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis, ja iespējams, jo īpaši, ja nevēlamu traucējumu risks ir niecīgs, radio frekvenču izmantošanu nepakļauj individuālu izmantošanas tiesību piešķiršanai, bet iekļauj šādu radio frekvenču izmantošanas nosacījumus vispārējā atļaujā.

2. Ja ir nepieciešams piešķirt individuālas radio frekvenču un numuru izmantošanas tiesības, dalībvalstis pēc pieprasījuma piešķir šādas tiesības jebkuram uzņēmumam, kas saskaņā ar vispārēju atļauju nodrošina vai izmanto tīklus vai pakalpojumus saskaņā ar šīs direktīvas 6. un 7. pantu un 11. panta 1. punkta c) apakšpunktu un citiem noteikumiem, kas nodrošina efektīvu šo resursu izmantošanu saskaņā ar [pamatdirektīvu].

Neierobežojot īpašos kritērijus un procedūras, ko pieņēmušas dalībvalstis, lai piešķirtu radio frekvenču izmantošanas tiesības radio vai televīzijas pārraides satura pakalpojumu nodrošinātājiem, lai sasniegtu vispārējo interešu mērķus atbilstīgi Kopienas tiesībām, šādas izmantošanas tiesības piešķir ar atvērtām, caurskatāmām un nediskriminējošām procedūrām [..]

[..]

5. Dalībvalstis neierobežo piešķiramo izmantošanas tiesību daudzumu, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu radio frekvenču izmantošanu saskaņā ar 7. pantu."

15 Atļauju izsniegšanas direktīvas 7. pantā ar nosaukumu "Procedūras piešķiramo radio frekvenču izmantošanas tiesību daudzuma ierobežošanai" paredzēts:

"1. Ja dalībvalsts izvērtē, vai ierobežot piešķiramo radio frekvenču izmantošanas tiesību daudzumu, tā *inter alia*:

a) pienācīgi izsver nepieciešamību palielināt labumu lietotājiem un veicināt konkurences attīstību;

[..]

c) publicē lēmumu ierobežot izmantošanas tiesību piešķiršanu, minot tā iemeslus;

d) pēc procedūras noteikšanas uzaicina iesniegt pieteikumus uz izmantošanas tiesībām un

e) ar samērīgiem pārtraukumiem vai pēc pamatotām ietekmēto uzņēmumu prasībām pārskata ierobežojumu.

[..]

3. Ja radio frekvenču izmantošanas tiesību piešķiršana ir jāierobežo, dalībvalstis piešķir šādas tiesības, pamatojoties uz atlases kritērijiem, kam jābūt objektīviem, caurskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem. Katrā šādā atlases kritērijā ir jāizvērtē [pamatdirektīvas] 8. panta mērķu sasniegšana.

[..]"

16 Atļauju izsniegšanas direktīvas 17. pants ar nosaukumu "Pašreizējās atļaujas" formulēts šādi:

"1. Dalībvalstis šīs direktīvas spēkā stāšanās dienā pašreizējās atļaujas pielāgo šīs direktīvas noteikumiem vēlākais līdz 18. panta 1. punkta otrajā daļā minētajai piemērošanas dienai.

[..]"

17 Atļauju izsniegšanas direktīvas 18. panta 1. punktā precizēts, ka "dalībvalstis ne vēlāk kā 2003. gada 24. jūlijā pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu", un ka tās "minētos pasākumus piemēro no 2003. gada 25. jūlija".

Konkurences direktīva

18 No Konkurences direktīvas 1. panta 1. un 3. punkta izriet, ka tā attiecas uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, kas definēti Pamatdirektīvas 2. panta a) un c) punktā.

19 Konkurences direktīvas 2. pantā ar nosaukumu "Ekskluzīvās un īpašās tiesības attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un elektronisko komunikāciju pakalpojumiem" noteikts:

"1. Dalībvalstis nepieļķir vai nepatur spēkā ekskluzīvās vai īpašās tiesības attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīklu izveidi un/vai nodrošināšanu vai publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanu.

2. Dalībvalstis pieņem visus pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu, ka jebkurš uzņēmums ir tiesīgs nodrošināt elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai izveidot, paplašināt vai nodrošināt elektronisko komunikāciju tīklus.

[..]

4. Dalībvalstis nodrošina, ka vispārējā atļauja, kas piešķirta uzņēmumam, lai nodrošinātu elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai lai izveidotu un/vai nodrošinātu elektronisko komunikāciju tīklus, kā arī tās nosacījumi ir pamatoti uz objektīviem, nediskriminējošiem, samērīgiem un caurredzamiem kritērijiem.

[..]"

20 Konkurences direktīvas 4. pantā ar nosaukumu "Frekvenču izmantošanas tiesības" precizēts:

"Neierobežojot īpašos kritērijus un kārtību, ko dalībvalstis pieņēmušas, lai piešķirtu frekvenču izmantošanas tiesības radio vai televīzijas raidījumu satura pakalpojumu sniedzējiem, lai īstenotu vispārējās intereses mērķus saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem:

1) dalībvalstis nepiešķir frekvenču izmantošanas ekskluzīvās vai īpašās tiesības elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanai;

2) radio frekvenču piešķiršana elektronisko komunikāciju pakalpojumiem ir balstīta uz objektīviem, caurredzamiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem."

21 Saskaņā ar Konkurences direktīvas 9. pantu:

"Dalībvalstis ne vēlāk kā 2003. gada 24. jūlijā sniedz Komisijai šādu informāciju, lai ļautu Komisija[i] apstiprināt, ka šīs direktīvas noteikumi ir ievēroti."

Valsts tiesību akti

1997. gada 31. jūlija likums Nr. 249

22 Ar 1997. gada 31. jūlija likumu Nr. 249 (1997. gada 31. jūlija *GURI* Nr. 177 kārtējais pielikums, turpmāk tekstā — "Likums Nr. 249/1997"), kas stājās spēkā 1998. gada 1. augustā, tika izveidota *Autorità per le garanzie nelle comunicazioni* (Komunikāciju garantiju iestāde, turpmāk tekstā — "*Autorità*").

23 Likuma Nr. 249/1997 2. panta 6. punktā bija noteikti ierobežojumi attiecībā uz koncentrāciju televīzijas apraides nozarē, aizliedzot tam pašam operatoram būt par koncesiju subjektu, kas tam ļauj valsts mērogā pārraidīt vairāk nekā 20 % televīzijas kanālu, kas darbojas hercu radiofrekvencēs.

24 Operatoriem, kas ir tiesīgi pārraidīt saskaņā ar agrāku tiesisko regulējumu, Likuma Nr. 249/1997 3. panta 1. punktā bija paredzēta iespēja turpināt pārraidīt valsts un vietējā līmenī līdz jaunu koncesiju piešķiršanai vai jaunu koncesiju pieteikumu noraidīšanai, bet katrā ziņā ne pēc 1998. gada 30. aprīļa.

25 Likuma Nr. 249/1997 3. panta 2. punktā bija paredzēts, ka *Autorità* vēlākais līdz 1998. gada 31. janvārim izstrādā valsts plānu radiofrekvenču piešķiršanai televīzijas apraidei (turpmāk tekstā — "valsts plāns radiofrekvenču piešķiršanai") un, pamatojoties uz šo plānu, vēlākais līdz 1998. gada 30. aprīlim piešķir jaunas koncesijas.

26 No iesniedzējtiesas lēmumā ietvertajām norādēm, kuras apstiprinātas Itālijas valdības un Eiropas Kopienu Komisijas apsvērumos, izriet, ka valsts plāns radiofrekvenču piešķiršanai tika apstiprināts 1998. gada 30. oktobrī ar *Autorità* Lēmumu Nr. 68/98 un ka *Autorità* ar 1998. gada 1. decembra Lēmumu Nr. 78/98 pieņēma noteikumus par koncesiju piešķiršanas televīzijas apraidei analogajās radiofrekvencēs nosacījumiem un kārtību.

27 Likuma Nr. 249/1997 3. panta 6. punktā bija paredzēta pārejas sistēma esošajiem valsts televīzijas kanāliem, kuri pārkāpj šī likuma 2. panta 6. punktā noteiktās koncentrācijas robežas (turpmāk tekstā — "[koncentrācijas robežas] pārkāpjošie televīzijas kanāli"), ļaujot šiem kanāliem pagaidu kārtā līdz 1998. gada 30. aprīlim turpināt pārraidīt hercu radiofrekvencēs, ievērojot saistības, kas jāpilda kanāliem koncesionāriem, ar nosacījumu, ka pārraides tiek pārraidītas vienlaicīgi satelīt- vai kabeļ[televīzijā].

28 Saskaņā ar Likuma Nr. 249/1997 3. panta 7. punktu *Autorità* tika uzticēts noteikt termiņu, kādā, ņemot vērā kabeļ- vai satelīttelevīzijas programmu skatītāju faktisko un būtisko pieaugumu, [koncentrācijas robežas] pārkāpjošiem televīzijas kanāliem bija jāpārraida savas programmas tikai satelīt- vai kabeļtelevīzijā, neizmantojot hercu radiofrekvences.

29 No iesniedzējtiesas lēmumā ietvertajām norādēm, kuras apstiprinātas Itālijas valdības un Komisijas apsvērumos, izriet, ka ar *Corte costituzionale* [Konstitucionālās tiesas] 2002. gada 20. novembra spriedumu Nr. 466 (2002. gada 27. novembra *GURI*) šis termiņš tika noteikts līdz 2003. gada 31. decembrim.

2001. gada 20. marta likums Nr. 66

30 No lietas materiāliem izriet, ka saskaņā ar 2001. gada 23. janvāra likumdošanas dekrētu Nr. 5 (2001. gada 24. janvāra *GURI* Nr. 19, 5. lpp.), kas pārveidots par likumu un grozīts ar 2001. gada 20. marta Likumu Nr. 66 (2001. gada 24. marta *GURI* Nr. 70, 3. lpp.), operatori, kas likumīgi veic televīzijas apraides hercu radiofrekvencēs darbības, ir tiesīgi turpināt pārraidīt, līdz tiks ieviests valsts plāns radiofrekvenču piešķiršanai ciparu televīzijai.

2004. gada 24. februāra likums Nr. 43 un 2004. gada 3. maija likums Nr. 112

31 2003. gada 24. decembra likumdošanas dekrēta Nr. 352 (2003. gada 29. decembra *GURI* Nr. 300, 4. lpp.; turpmāk tekstā — "Likumdošanas dekrēts Nr. 352/2003"), kas pārveidots par likumu un grozīts ar 2004. gada 24. februāra Likumu Nr. 43 (2004. gada 26. februāra *GURI* Nr. 47, 4. lpp.), 1. pants [koncentrācijas robežas] pārkāpjošiem televīzijas kanāliem atļāva turpināt pārraidīt savas pārraides analogās un ciparu televīzijas apraides tīklos līdz pētījuma par ciparu televīzijas kanālu attīstību pabeigšanai.

32 2004. gada 3. maija Likums Nr. 112 (2004. gada 5. maija *GURI* Nr. 82 kārtējais pielikums, turpmāk tekstā — "Likums Nr. 112/2004") precizēja dažādus ciparu televīzijas apraides hercu radiofrekvencēs fāzes ieviešanas posmus.

33 Likuma Nr. 112/2004 23. pantā noteikts:

"1. Līdz valsts plāna radiofrekvenču piešķiršanai ciparu televīzijai īstenošanai operatori, kas valsts vai vietējā līmenī veic televīzijas apraides darbības un kuri atbilst

nosacījumiem, lai saņemtu atļauju eksperimentālā veidā veikt hercu ciparu televīzijas apraidi saskaņā ar [..] [2001. gada 23. janvāra] Likumdošanas dekrētu Nr. 5, kas pēc grozījumiem pārtapis par [2001. gada 20. marta] Likumu Nr. 66, var veikt attiecīgo eksperimentālo apraidi, tostarp vienlaicīgi retranslējot analogajā [televīzijā] jau pārraidītas programmas, līdz pilnīgai tīklu konversijai, kā arī no šī likuma spēkā stāšanās dienas iesniegt pieteikumus [..] licencēm un atļaujām, kas vajadzīgas, lai veiktu hercu ciparu televīzijas apraidi.

2. Eksperimentālo ciparu televīzijas apraidi var īstenot ar tādu iekārtu palīdzību, ar kurām šī likuma spēkā stāšanās dienā tiek likumīgi veikta analogās televīzijas apraide.

3. Lai ļautu izveidot ciparu televīzijas tīklus, iekārtu vai uzņēmumu struktūrvienību pārcelšana starp operatoriem, kas valsts vai vietējā līmenī likumīgi veic televīzijas apraides darbību, ir atļauta ar nosacījumu, ka ieguvumi ir paredzēti ciparu televīzijas apraidei.

[..]

5. No šī likuma spēkā stāšanās dienas televīzijas kanāla operatora licence, pamatojoties uz pieteikumu, tiek piešķirta personām, kas likumīgi veic televīzijas apraides darbību saskaņā ar koncesiju vai 1. punktā minēto vispārējo atļauju, ja tās pierāda, ka ir sasniegušas vismaz 50 % iedzīvotāju vai 50 % vietējās apraides apgabala pārklājumu.

[..]

9. Lai sekmētu analogās televīzijas sistēmas konversiju uz ciparu televīzijas sistēmu, televīzijas programmas tiek pārraidītas, izmantojot iekārtas, ar kurām šī likuma spēkā stāšanās dienā tiek likumīgi veikta apraide [..]."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

34 Pamata prāvā tiek izskatīts jautājums par tādu zaudējumu atlīdzību, ko, pēc *Centro Europa 7* domām, tas esot cietis tāpēc, ka atbildētājas pamata prāvā tam neesot piešķirušas radiofrekvences hercu analogās televīzijas apraidei.

35 1999. gada 28. jūlijā kompetentās Itālijas iestādes, pamatojoties uz Likumu Nr. 249/1997, *Centro Europa 7* piešķīra koncesiju hercu televīzijas apraidei valsts līmenī, ļaujot tam instalēt un izmantot analogās televīzijas apraides tīklu. Piešķirot radiofrekvences, ar koncesiju tika izdarīta atsauce uz valsts plānu radiofrekvenču piešķiršanai, kas pieņemts 1998. gada 30. oktobrī. Kā norāda iesniedzējtiesa, šis plāns tomēr netika īstenots; līdz ar to, lai arī *Centro Europa 7* tika piešķirta koncesija, tas nekad nav varējis veikt apraidi piešķirto radiofrekvenču neesamības dēļ.

36 *Centro Europa 7* iesniedza prasību *Tribunale amministrativo regionale del Lazio* [Lacio Reģionālajā administratīvajā tiesā], *inter alia* lūdzot atzīt tā tiesības uz radiofrekvenču piešķiršanu un nodarīto zaudējumu atlīdzību.

37 Ar 2004. gada 16. septembra spriedumu šī tiesa šo prasību noraidīja.

38 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka, iebilstot pret [apelācijas sūdzību], ko par šo spriedumu *Centro Europa 7* iesniedza *Consiglio di Stato* [Augstākajā Administratīvajā tiesā], atbildētājas pamata prāvā atsaucas *inter alia* uz Likumu Nr. 112/2004.

39 *Consiglio di Stato*, šajā lēmumā norādīdama, ka tā izskata tikai *Centro Europa 7* lūgumu atlīdzināt zaudējumus un ka lemt par radiofrekvenču piešķiršanas lūgumu šajā posmā tā neplāno, tomēr atzīmē, ka radiofrekvenču nepiešķiršanu *Centro Europa 7* būtībā izraisījuši likumdošanas faktori.

40 Tā norāda, ka Likuma Nr. 249/1997 3. panta 2. punkts radiofrekvenču "faktiskajiem lietotājiem", kas ir tiesīgi veikt savu darbību saskaņā ar agrāko sistēmu, ļauj turpināt apraidi līdz jaunu koncesiju piešķiršanai vai līdz jaunu koncesiju pieteikumu noraidīšanai, bet katrā ziņā ne pēc 1998. gada 30. aprīļa.

41 Tāpat tā norāda, ka Likuma Nr. 249/1997 3. panta 7. punkts ļauj turpināt šo apraidi, paredzot, ka *Autorità* šajā sakarā nosaka termiņu, ar vienīgo nosacījumu, ka pārraides tiek pārraidītas vienlaicīgi hercu radiofrekvencēs un satelīt[televīzijā] vai kabeļ[televīzijā]. Tā kā *Autorità* šo termiņu nebija noteikusi, *Corte costituzionale* noteica, ka 2003. gada 31. decembris ir datums, kurā [koncentrācijas robežas] pārkāpjošo televīzijas kanālu pārraidītās programmas bija [jāsāk] pārraidīt tikai satelīt[televīzijā] vai kabeļ[televīzijā]; līdz ar to, pēc iesniedzējtiesas domām, *Centro Europa 7* piešķiramajām radiofrekvencēm bija jābūt brīvām.

42 Kā norāda iesniedzējtiesa, šis termiņš tomēr netika ievērots, jo iejaucās valsts likumdevējs, Likumdošanas dekrēta Nr. 352/2003, kas pārtapa par 2004. gada 24. februāra likumu Nr. 43, 1. pantā paredzēdams iespēju turpināt [koncentrācijas robežas] pārkāpjošo televīzijas kanālu darbību, līdz *Autorità* būs pabeigusi pētījumu par ciparu televīzijas kanālu attīstību; pēc tam [šis termiņš netika ievērots] sakarā ar Likumu Nr. 112/2004, ņemot vērā *inter alia* tā 23. panta 5. punktu.

43 Likums Nr. 112/2004, ieviešot vispārējās atļaujas mehānismu, [koncentrācijas robežas] pārkāpjošiem televīzijas kanāliem joprojām paredzēja iespēju turpināt veikt apraidi hercu radiofrekvencēs līdz valsts plāna radiofrekvenču piešķiršanai ciparu televīzijai īstenošanai; līdz ar to šiem kanāliem nebija pienākuma atbrīvot radiofrekvences, ko bija paredzēts piešķirt koncesionāriem.

44 Tādēļ, kā apgalvo iesniedzējtiesa, šis likums izraisīja to, ka netika atbrīvotas radiofrekvences, ko bija paredzēts piešķirt koncesionāriem, kas veic analogās [televīzijas apraidi], un citiem operatoriem, kas faktiski neveic apraidi hercu radiofrekvencēs, traucēja piedalīties ciparu televīzijas eksperimentā.

45 Tā kā *Centro Europa 7* apstrīd Likumdošanas dekrēta Nr. 352/2003 un Likuma Nr. 112/2004 atbilstību Kopienu tiesībām, *Consiglio di Stato* vēlas noskaidrot, vai Itālijas tiesību akti, sākot ar Likumu Nr. 249/1997, atbilst Līguma noteikumiem par pakalpojumu sniegšanas brīvību un konkurenci, Pamatdirektīvas 8. pantam un 9. panta 1. punktam un Atļauju izsniegšanas direktīvas 5., 7. un 17. pantam, kā arī ECTK 10. pantā izklāstītajam informācijas avotu plurālisma principam kā vispārējam Kopienu tiesību principam.

46 Šādos apstākļos *Consiglio di Stato* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ECTK, uz ko ir atsauce [LES] 6. pantā, 10. pants nodrošina ārēju informācijas daudzveidību televīzijas apraides nozarē, līdz ar ko dalībvalstīm ir uzlikts pienākums nodrošināt faktisku daudzveidību un konkurenci šajā nozarē, kas balstīta uz koncentrācijas aizlieguma sistēmu, kas attiecībā uz tehnoloģisko attīstību nodrošina pieeju tīkliem un operatoru daudzveidību, bez iespējas duopolu tirgus struktūru uzskatīt par tiesisku?

2) Vai [..] Līguma noteikumi, kas garantē pakalpojumu sniegšanas brīvību un konkurenci un kas interpretēti Komisijas 2000. gada 29. aprīļa skaidrojošajā paziņojumā par licencēm Kopienu tiesībās, izvirza prasību, ka licencēm jābūt piešķirtām saskaņā ar principiem, kas var nodrošināt vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi, kā arī pārskatāmību, samērīgumu un indivīdu tiesību ievērošanu; un vai šiem Līguma noteikumiem un principiem atbilst tādas Itālijas tiesību normas kā Likuma Nr. 249/1997 3. panta 7. punkts un [..] Likumdošanas dekrēta [Nr. 352/2003] 1. pants [..], ciktāl saskaņā ar šīm tiesību normām personas, kas apkalpo raidorganizāciju tīklus, kuri pārsniedz koncentrācijas robežas, var turpināt veikt savu darbību, izslēdzot [no tirgus] tādus operatorus kā prasītāja sabiedrība, kas, lai arī ir saņēmuši attiecīgo licenci, kas tiem likumīgi tikusi piešķirta iepirkuma procedūrā, nav varējuši veikt ar licenci saistīto darbību, jo tiem nav tikušas piešķirtas radiofrekvences (tādēļ, ka nepietiek vai trūkst radiofrekvenču, jo to tīklu īpašnieki, kuri pārsniedz koncentrācijas aizlieguma robežas, turpina veikt iepriekš minēto darbību)?

3) Vai, sākot ar 2003. gada 25. jūliju, [..] Atļauju izsniegšanas direktīvas 17. pants paredz šīs direktīvas tiešo iedarbību valsts tiesībās un uzliek pienākumu

dalībvalstij, kas ir piešķīrusi raidīšanas tiesības (kas ietver tiesības izveidot tīklus, tiesības sniegt elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai frekvenču izmantošanas tiesības), pielāgot šīs tiesības Kopienu tiesiskajam regulējumam; un vai ar šo pienākumu ir saistīta prasība faktiski piešķirt frekvences, kas vajadzīgas, lai īstenotu [šo] darbību?

4) Vai [..] Pamatdirektīvas 9. pants un Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. pants, kas paredz publiskas, pārskatāmas un nediskriminējošas procedūras (5. pants), kas īstenojamas, pamatojoties uz objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem (9. pants), pieļauj valsts tiesībās paredzētu (Likuma Nr. 112/2004 23. panta 5. punkts) vispārēju atļauju piešķiršanas sistēmu, kas, atļaujot saglabāt tīklu sistēmas, kas pārsniedz koncentrācijas robežas un kas nav izvēlētas konkursa kārtībā, aizskar tiesības, kādas saskaņā ar Kopienu tiesisko regulējumu ([..] Atļauju izsniegšanas direktīvas 17. panta 2. punkts) ir piešķirtas citiem uzņēmumiem, kuriem, lai arī tie konkursā pārspējuši savus konkurentus, tiek traucēts veikt savu darbību?

5) Vai [Pamatdirektīvas] 9. pants, Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otrā daļa un 7. panta 3. punkts un [Konkurences direktīvas] 4. pants uzliek dalībvalstīm pienākumu vismaz no 2003. gada 25. jūlija (skat. Atļauju izsniegšanas direktīvas 17. pantu) novērst situāciju, kurā jau pastāvošās televīzijas apraides sistēmas dēļ frekvences faktiski ir aizņemtas (iekārtu darbība, nepiešķirot licences vai atļaujas atbilstoši atlases procedūrai), līdz ar ko raidīšanu nav iespējams veikt bez atbilstoša raidīšanas plāna un tam sekojošas daudzveidības palielināšanās, kas ir pretrunā dalībvalsts publiskas procedūras rezultātā piešķirtai licencei?

6) Vai dalībvalsts var atsaukties uz [..] Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otrajā daļā un [..] Konkurences direktīvas 4. pantā paredzēto izņēmumu tikai, lai aizsargātu informācijas daudzveidību un nodrošinātu kultūru un valodu dažādību, bet ne par labu tīklu apkalpotājiem, kas jau pārsniedz valsts konkurences tiesībās paredzētā koncentrācijas aizlieguma robežas?

7) Vai, ja dalībvalsts piemēro [Atļauju izsniegšanas direktīvas] 5. pantā paredzēto izņēmumu, tai ir jānorāda mērķi, kurus tā faktiski vēlas sasniegt ar valsts tiesībās paredzēto izņēmumu?

8) Vai šādu izņēmumu var attiecināt ne tikai uz licences saņēmēju, kas ir valsts raidorganizācijas pakalpojumu sniedzējs (Itālijā — "RAI"), bet arī uz privātiem operatoriem, kuri atlases procedūrā nav pārspējuši savus konkurentus, un piemērot par sliktu uzņēmumiem, kam licence piešķirta, pamatojoties uz publiskā iepirkuma procedūru?

9) Vai no primāro un atvasināto Kopienu tiesību aktiem par efektīvas konkurences ("workable competition") nodrošināšanu raidorganizāciju tirgus nozarē izriet, ka valsts likumdevējam ir bijis pienākums izvairīties no vecās [analogās] pārejas sistēmas paplašināšanas, ņemot vērā, ka drīzumā tiks ieviesta hercu ciparu sistēma (ar tam sekojošu vispārēju pāreju uz ciparu tehnoloģijām) un ka tikai tad, ja analogā apraide tiks pārtraukta un aizvietota, pārslēdzoties uz ciparu apraidi, būs iespējams dažādiem pielietojumiem pārdalīt atbrīvojušās frekvences, bet, pārejot uz hercu ciparu apraidi, pastāvēs brīvo frekvenču tālākas samazināšanās risks, ja ciparu apraides sistēma darbosies paralēli analogajai sistēmai?

10) Visbeidzot, vai Eiropas tiesībās garantētā informācijas avotu daudzveidība un konkurence raidorganizāciju nozarē tiek nodrošināta saskaņā ar tādu valsts tiesisko regulējumu kā Likums Nr. 112/2004, kas saistībā ar jaunu, ļoti apjomīgu kritēriju paredz 20 % resursu robežu (IKS [integrēta komunikāciju sistēma] — Likuma Nr. 112/2004 2. panta [g)] punkts un 15. pants), ietverot arī darbības, kam nav nekādas ietekmes uz informācijas avotu daudzveidību, lai arī saskaņā ar konkurences tiesībām "attiecīgais tirgus" parasti tiek noteikts, diferencējot tirgus raidorganizāciju nozarē, nošķirot pat maksas un bezmaksas televīziju [skat. *inter alia* Komisijas 2000. gada 21. marta Lēmumu lietā COMP/JV.37 — *BSkyB/KirchPayTV*, ar ko koncentrācija tika atzīta par saderīgu ar kopējo tirgu, pamatojoties uz Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89, un Komisijas 2003. gada 2. aprīļa Lēmumu, ar ko koncentrācija tika atzīta par saderīgu ar kopējo tirgu un EEZ nolīgumu, lieta COMP/M.2876 — *Newscorp/Telepiù*]?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

47 Uzdodot šos jautājumus, iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu interpretēt Līguma noteikumus par pakalpojumu sniegšanas brīvību un brīvu konkurenci, kā arī Pamatdirektīvu, Atļauju izsniegšanas direktīvu, Konkurences direktīvu un ECTK, uz ko ir atsauce LES 6. pantā, 10. pantu.

Par Tiesas kompetenci un jautājumu pieņemamību

48 Pirmkārt, jāatzīst, ka atsevišķos jautājumos iesniedzējtiesa lūdz Tiesu lemt par konkrētu uz šo lietu attiecināmu Itālijas tiesību aktu normu atbilstību Kopienu tiesībām.

49 Taču prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā Tiesai nav jāizvērtē valsts tiesību aktu atbilstība Kopienu tiesībām, ne arī jāinterpretē valsts tiesību vai normatīvie akti (skat. 2003. gada 9. septembra spriedumu lietā C-151/02 *Jaeger*, *Recueil*, I-8389. lpp., 43. punkts, kā arī 2006. gada 23. marta spriedumu lietā C-237/04 *Enirisorse*, Krājums, I-2843. lpp., 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Tomēr Tiesa ir atkārtoti atzinusi, ka tā var iesniedzējtiesai sniegt Kopienu tiesību interpretāciju, kura tai ļautu izlemt jautājumu par šādu atbilstību, taisot spriedumu izskatāmajā lietā (skat. *inter alia* 1993. gada 15. decembra spriedumu lietā C-292/92 *Hünermund* u.c., *Recueil*, I-6787. lpp., 8. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Enirisorse*, 24. punkts).

51 Tātad Tiesai šajā lietā jāizvērtē tikai Kopienu tiesību normas, tās interpretējot iesniedzējtiesai lietderīgā veidā; savukārt iesniedzējtiesai, lai tajā izskatāmajā lietā pieņemtu nolēmumu, ir jāizvērtē valsts tiesību normu atbilstība Kopienu tiesībām.

52 Otrkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tikai valsts tiesai, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība (1995. gada 15. decembra spriedums lietā C-415/93 *Bosman*, *Recueil*, I-4921. lpp., 59. punkts, un 2006. gada 15. jūnija spriedums lietā C-466/04 *Acereda Herrera*, Krājums, I-5341. lpp., 47. punkts).

53 Tomēr Tiesa nevar lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu, ja ir acīmredzams, ka Kopienu tiesību normas interpretācijai, ko lūgusi valsts tiesa, nav nekāda

sakara ar pamata prāvā esošo situāciju vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai lietderīgi atbildētu uz tai uzdotajiem jautājumiem (iepriekš minētie spriedumi lietā *Bosman*, 61. punkts, un lietā *Acereda Herrera*, 48. punkts, un 2006. gada 5. decembra spriedums apvienotajās lietās C-94/04 un C-202/04 *Cipolla* u.c., Krājums, I-11421. lpp., 25. punkts).

54 Šajā sakarā iesniedzējtiesas lēmumā ir jānorāda precīzi iemesli, kuru dēļ valsts tiesa interesējas par Kopienu tiesību interpretāciju un uzskata, ka Tiesai ir jāuzdod prejudiciāli jautājumi. Šajā kontekstā valsts tiesai ir vismaz minimāli jāpaskaidro, kāpēc tā ir izvēlējusies konkrētās Kopienu tiesību normas, kuras tā lūdz interpretēt, kā arī jāizskaidro saikne, ko tā saskata starp šīm normām un pamata prāvā piemērojamām valsts tiesību normām (1995. gada 7. aprīļa rīkojums lietā C-167/94 *Grau Gomis* u.c., *Recueil*, I-1023. lpp., 9. punkts; 2005. gada 6. decembra spriedums apvienotajās lietās C-453/03, C-11/04, C-12/04 un C-194/04 *ABNA* u.c., Krājums, I-10423. lpp., 46. punkts; 2007. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās C-338/04, C-359/04 un C-360/04 *Placanica* u.c., Krājums, I-1891. lpp., 34. punkts, kā arī 2007. gada 19. aprīļa spriedums lietā C-295/05 *Asemfo*, Krājums, I-2999. lpp., 33. punkts).

55 Taču jāatzīst, ka attiecībā uz savu desmito jautājumu iesniedzējtiesa neizdara nekādas norādes uz Kopienu tiesību normām, ko tā lūdz interpretēt, un nekādi nepaskaidro saikni, ko tā saskata starp šīm normām un pamata prāvu vai tās priekšmetu.

56 Līdz ar to desmitais jautājums nav pieņemams.

57 Treškārt, jāatgādina, ka nepieciešamība sniegt valsts tiesai lietderīgu Kopienu tiesību interpretāciju prasa valsts tiesai definēt lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz ko attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz paskaidrot šo jautājumu pamatā esošās

faktiskās hipotēzes (skat. 1993. gada 26. janvāra spriedumu apvienotajās lietās no C-320/90 līdz C-322/90 *Telemarsicabruzzo* u.c., *Recueil*, I-393. lpp., 6. punkts; 1998. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-341/95 *Bettati*, *Recueil*, I-4355. lpp., 67. punkts; 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-67/96 *Albany International*, *Recueil*, I-5751. lpp., 39. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Cipolla* u.c., 25. punkts).

58 Šīs prasības ir īpaši svarīgas konkurences jomā, ko raksturo sarežģītas faktiskās un tiesiskās situācijas (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Telemarsicabruzzo* u.c., 7. punkts, un iepriekš minētie spriedumi lietā *Bettati*, 68. punkts, un lietā *Albany International*, 39. punkts).

59 Taču šajā lietā, kā savu secinājumu 27. punktā atzīmējis ģenerāladvokāts, šķiet, ka, savā otrajā jautājumā prasīdama interpretēt Līguma normas par konkurenci, iesniedzējtiesa būtībā ir domājusi par EKL 86. panta 1. punktu, kas skatāms kopā ar EKL 82. pantu.

60 Saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalsts pārkāpj šajās divās normās paredzētos aizliegumus, ja attiecīgais uzņēmums, vien īstenojot tam piešķirtās īpašās vai ekskluzīvās tiesības, sāk ļaunprātīgi izmantot savu dominējošo stāvokli vai ja šīs tiesības var radīt situāciju, kurā šis uzņēmums sāktu to ļaunprātīgi izmantot (2000. gada 12. septembra spriedums apvienotajās lietās no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* u.c., *Recueil*, I-6451. lpp., 127. punkts; 2001. gada 25. oktobra spriedums lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner*, *Recueil*, I-8089. lpp., 39. punkts, un 2006. gada 30. marta spriedums lietā C-451/03 *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, Krājums, I-2941. lpp., 23. punkts).

61 Tomēr iesniedzējtiesas lēmumā nav ietverta neviena norāde *inter alia* par attiecīgā tirgus noteikšanu, to tirgus daļu aprēķināšanu, kuras pieder dažādiem uzņēmumiem, kas darbojas šajā tirgū, un dominējošā stāvokļa it kā ļaunprātīgu izmantošanu.

62 Tādējādi jāatzīst, ka tiktāl, ciktāl otrais jautājums attiecas uz Līguma noteikumiem par brīvu konkurenci, tas nav pieņemams (šajā sakarā skat. 2005. gada 17. februāra spriedumu lietā C-134/03 *Viacom Outdoor*, Krājums, I-1167. lpp., 25.–29. punkts).

63 Tieši tāpēc arī devītais jautājums ir atzīstams par nepieņemamu.

64 Ceturtkārt, jāpārliecinās, vai Tiesa ir kompetenta šajā lietā lemt par EKL 49. pantu, jo visi pamata prāvas elementi ir lokalizēti vienā dalībvalstī.

65 Tādi valsts tiesību akti kā pamata prāvā, kuri ir vienādi piemērojami gan Itālijas, gan citu dalībvalstu pilsoņiem, parasti ietilpst Līguma noteikumu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanas jomā tikai tiktāl, ciktāl šie akti attiecas uz situācijām, kurām ir saikne ar starpvalstu tirdzniecību Kopienā (1982. gada 15. decembra spriedums lietā 286/81 *Oosthoek's Uitgeversmaatschappij*, *Recueil*, 4575. lpp., 9. punkts, un 2003. gada 11. septembra spriedums lietā C-6/01 *Anomar* u.c., *Recueil*, I-8621. lpp., 39. punkts).

66 Nevar izslēgt, ka pamata lietā uzņēmumi, kas dibināti citās dalībvalstīs, nevis Itālijā, varētu būt ieinteresēti sniegt attiecīgos pakalpojumus (šajā sakarā skat. 1996. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-87/94 Komisija/Beļģija, *Recueil*, I-2043. lpp., 33. punkts, un 2005. gada 13. oktobra spriedumu lietā C-458/03 *Parking Brixen*, Krājums, I-8585. lpp., 55. punkts).

67 Saikne ar starpvalstu tirdzniecību Kopienā tiek uzskatīta par konstatētu, ja attiecīgais tirgus rada zināmas pārrobežu intereses (2007. gada 13. novembra spriedums lietā C-507/03 Komisija/Īrija, Krājums, I-9777. lpp., 29. punkts); tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

68 Katrā ziņā uz otro Tiesai šajā lietā uzdoto jautājumu atbilde ir jāsniedz, jo tas attiecas uz EKL 49. pantu.

69 Atbilde uz [otro] jautājumu iesniedzējtiesai varētu būt lietderīga, ja tās valsts tiesību normās būtu noteikts, ka Itālijas pilsonim ir jāpiešķir tādas pašas tiesības, kādas tādā pašā situācijā ir citas dalībvalsts pilsonim saskaņā ar Kopienu tiesisko regulējumu (2000. gada 5. decembra spriedums lietā C-448/98 *Guimont*, *Recueil*, I-10663. lpp., 23. punkts; 2002. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās C-515/99, no C-519/99 līdz C-524/99 un no C-526/99 līdz C-540/99 *Reisch* u.c., *Recueil*, I-2157. lpp., 26. punkts; iepriekš minētie spriedumi lietā *Anomar* u.c., 41. punkts; lietā *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, 29. punkts, kā arī lietā *Cipolla* u.c., 30. punkts).

70 Līdz ar to Tiesa ir kompetenta [šajā lietā] lemt par EKL 49. panta interpretāciju.

71 Tādēļ otrais jautājums ir pieņemams, jo tas attiecas uz EKL 49. pantu.

Par otro, ceturto un piekto jautājumu

72 Otrais, ceturtais un piektais jautājums būtībā attiecas uz to, vai EKL 49. pants vai JKRN normas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu televīzijas apraides jomā, kura

piemērošana izraisa to, ka koncesionārs operators nespēj veikt apraidi, jo tam nav piešķirtas apraides radiofrekvences.

73 Protams, atbildot uz otro jautājumu, atbildi EKL 49. panta aspektā Tiesa var sniegt tikai tiktāl, ciktāl šis jautājums attiecas uz Itālijas tiesību aktu normām, proti, Likuma Nr. 249/1997 — kas, kā izriet no Pamatdirektīvas 28. panta 1. punkta, Atļauju izsniegšanas direktīvas 18. panta 1. punkta un Konkurences direktīvas 9. panta, tika piemērots vēl pirms JKRN — 3. panta 7. punktu.

74 Tāpat ceturtais un piektais jautājums attiecas tikai uz JKRN, jo šie jautājumi skar valsts tiesību aktus, kuru piemērošana uzsākta pēc JKRN piemērošanas sākuma datuma, proti, Likuma Nr. 112/2004 normas.

75 Tomēr arī otrais jautājums attiecas uz Itālijas tiesību aktiem, kuru piemērošana uzsākta pēc JKRN piemērošanas sākuma datuma, proti, uz Likumdošanas dekrēta Nr. 352/2003 1. pantu.

76 Kā savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos ir atzīmējusi Komisija, ar JKRN tika īstenotas Līguma normas, it īpaši noteikumi par pakalpojumu sniegšanas brīvību elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu jomā, kā noteikts Pamatdirektīvas 2. panta a) un c) punktā, Atļauju izsniegšanas direktīvas 2. panta 1. punktā un Konkurences direktīvas 1. panta 1. un 3. punktā.

77 Tādējādi otrais, ceturtais un piektais jautājums ir jāskata kopā, jo atbildes par JKRN ir relevantas tikai attiecībā uz to piemērojamības laikposmu, kā norādīts Pamatdirektīvas 28. panta 1. punktā, Atļauju izsniegšanas direktīvas 18. panta 1. punktā un Konkurences direktīvas 9. pantā.

78 Lai uz šiem jautājumiem varētu sniegt iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, jāatgādina, ka Līgums nepieprasa valstī pilnībā atcelt komercmonopolus, bet paredz pienākumu tos pielāgot tā, lai attiecībā uz preču sagādes un tirdzniecības nosacījumiem nepastāvētu nekāda dalībvalstu pilsoņu diskriminācija (1997. gada 23. oktobra spriedums lietā C-189/95 *Franzén*, *Recueil*, I-5909. lpp., 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

79 Tomēr EKL 49. pants nepieļauj tāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošanu, kas pakalpojumu sniegšanu starp dalībvalstīm padara grūtāku par pakalpojumu sniegšanu tikai dalībvalsts teritorijā (2005. gada 8. septembra spriedums apvienotajās lietās C-544/03 un C-545/03 *Mobistar* un *Belgacom Mobile*, Krājums, I-7723. lpp., 30. punkts).

80 Šie principi elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu jomā tika ieviesti ar JKRN.

81 Pamatdirektīvas 8. pants uzliek dalībvalstīm pienākumu nodrošināt, ka valsts pārvaldes iestādes veic visus vajadzīgos pasākumus, lai sekmētu konkurenci elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanas jomā, garantējot, ka konkurence elektronisko komunikāciju nozarē netiek ne traucēta, ne ierobežota, un novēršot pēdējos šķēršļus šo pakalpojumu sniegšanai Eiropas mērogā.

82 Tāpat Konkurences direktīvas 2. panta 2. punkts uzliek dalībvalstīm pienākumu veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai ikvienam uzņēmumam nodrošinātu tiesības sniegt elektronisko komunikāciju pakalpojumus vai izveidot, paplašināt un izmantot elektronisko komunikāciju tīklus.

83 Turklāt Atļauju izsniegšanas direktīvas 3. panta 1. punkts uzliek dalībvalstīm pienākumu garantēt elektronisko komunikāciju tīklu darbības nodrošināšanas un pakalpojumu sniegšanas brīvību un, ja vien nepastāv kāds no EKL 46. panta 1. punktā minētajiem apsvērumiem, aizliedz traucēt uzņēmumam nodrošināt šo tīklu darbību vai sniegt šos pakalpojumus.

84 Atļauju izsniegšanas direktīvas 3. panta 2. punktā precizēts, ka elektronisko komunikāciju tīklu darbības nodrošināšanai vai pakalpojumu sniegšanai izsniedzama tikai vispārēja atļauja.

85 Šajā sakarā jānorāda, ka pakalpojumu sniegšanas brīvība, kas paredzēta EKL 49. pantā un televīzijas apraides jomā īstenota ar JKRN, šajā jomā prasa ne tikai apraides atļauju koncesiju, bet arī apraides radiofrekvenču piešķiršanu.

86 Operators nevar efektīvi izmantot savas no Kopienu tiesību aktiem izrietošās tiesības attiecībā uz pieeju televīzijas apraides tirgum, ja tam nav tikušas piešķirtas radiofrekvences.

87 Pamatdirektīvas 9. panta 1. punktā paredzēts, ka "dalībvalstis nodrošina efektīvu radio frekvenču pārvaldību elektronisko komunikāciju pakalpojumiem to teritorijā".

88 Tāpat Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 1. punktā precizēts — ja iespējams, it īpaši, ja nevēlamu traucējumu risks ir niecīgs, dalībvalstis radiofrekvenču izmantošanu nepakļauj individuālu izmantošanas tiesību piešķiršanai, bet iekļauj šādu radiofrekvenču izmantošanas nosacījumus vispārējā atļaujā.

89 Turklāt Konkurences direktīvas 4. panta 1. punkts dalībvalstīm aizliedz piešķirt ekskluzīvas vai īpašas radiofrekvenču izmantošanas tiesības elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanai.

90 Šajā lietā iesniedzējtiesa uzdod Tiesai jautājumu par radiofrekvenču piešķiršanai, lai darbotos analogās televīzijas apraides tirgū, izmantotajiem kritērijiem.

91 Iesniedzējtiesa neuzdod Tiesai jautājumu par saskaņā ar Likumu Nr. 249/1997 izmantotajiem kritērijiem, piešķirot tiesības darboties analogās televīzijas apraides tirgū. Šos kritērijus ne iesniedzējtiesā, ne savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos neapstrīd arī *Centro Europa 7*, jo tam saskaņā ar šiem kritērijiem šādas tiesības ir tikušas piešķirtas.

92 Tāpēc Tiesai par šiem kritērijiem viedoklis nav jāpauž.

93 Iesniedzējtiesa šaubās par Likuma Nr. 249/1997 atbilstību Kopienu tiesībām tikai tiktāl, ciktāl ar tā 3. panta 7. punktu ir ieviesta tāda pārejas sistēma par labu esošajiem kanāliem, kuras rezultātā tikusi traucēta to operatoru pieeja attiecīgajam tirgum, kuru rīcībā nebija radiofrekvenču, piemēram, *Centro Europa 7*.

94 Iesniedzējtiesa uzdod Tiesai jautājumu par saskaņā ar Likumu Nr. 112/2004 izmantotajiem kritērijiem, piešķirot tiesības darboties ciparu un analogās televīzijas apraides tirgū, tikai tiktāl, ciktāl šie kritēriji ir konsolidējuši pārejas sistēmu, kas ar Likumdošanas dekrēta Nr. 352/2003 1. pantu pielāgota par labu jau esošiem kanāliem; [šī dekrēta] rezultātā operatoriem netika piešķirtas radiofrekvences, lai varētu darboties analogās televīzijas apraides tirgū, neskatoties uz to, ka tiem tika piešķirtas koncesijas saskaņā ar Likumu Nr. 249/1997.

95 Šajā sakarā jāatzīmē, ka secīga pārejas režīmu piemērošana, Likuma Nr. 249/1997 3. panta 7. punktā un Likumdošanas dekrēta Nr. 352/2003 1. pantā tos pielāgojot par labu jau esošajiem kanāliem, izraisīja to, ka operatoriem bez apraides radiofrekvencēm tika traucēta pieeja attiecīgajam tirgum.

96 Tāpat jāatzīst, ka, par labu vienīgi jau esošajiem kanāliem nosakot vispārēju atļauju darboties apraides pakalpojumu tirgū, Likuma Nr. 112/2004 23. panta 5. punkts ir konsolidējis iepriekšējā punktā minēto ierobežojošo iedarbību.

97 *De facto* ierobežojot to operatoru skaitu, kuri attiecīgajā tirgū var veikt apraides darbības, šie pasākumi var un/vai varēja ierobežot pakalpojumu sniegšanu televīzijas apraides jomā.

98 Šo pasākumu rezultātā tiek un/vai tika iesaldētas valsts tirgus struktūras un aizsargāts šajā tirgū jau darbojošos valsts operatoru stāvoklis.

99 Līdz ar to EKL 49. pants un no to piemērošanas sākuma datuma arī Pamatdirektīvas 9. panta 1. punkts, Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 1. punkts un Konkurences direktīvas 4. panta 1. punkts šādus pasākumus, ja vien tie nav pamatoti, nepieļauj.

100 Šajā sakarā jāatgādina, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka licenču sistēma, ar ko valsts tirgū tiek ierobežots operatoru skaits, var tikt pamatota ar vispārējo interešu mērķiem (šajā jautājumā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Placanica* u.c., 53. punkts), ja no tiem izrietošie ierobežojumi ir atbilstoši un nepārsniedz šo mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

101 Tādējādi JKRN *expressis verbis* ļauj dalībvalstīm saskaņā ar Pamatdirektīvas 1. panta 3. punktu, ievērojot Kopienu tiesības, pieņemt vai atstāt spēkā tiesību normas ar vispārēju interešu mērķi, tostarp audiovizuālās politikas noteikumus.

102 Tāpat Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta pirmā daļa ļauj dalībvalstīm piešķirt radiofrekvenču lietošanas tiesības individuālā kārtā, ievērojot Pamatdirektīvā noteikto efektīvas radiofrekvenču izmantošanas mērķi.

103 Tomēr, kā savu secinājumu 34. un 37. punktā atzīmējis ģenerāladvokāts, lai šādu sistēmu, kas principā skar EKL 49. pantu un JKRN, varētu uzskatīt par pamatotu, tai ir ne tikai jāatbilst vispārējo interešu mērķiem, bet arī jābūt strukturētai, pamatojoties

uz objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem (šajā jautājumā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Placanica* u.c., 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

104 Tādējādi Pamatdirektīvas 9. panta 1. punktā paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina, ka valsts pārvaldes iestādes piešķir un iedala radiofrekvences, pamatojoties uz objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem.

105 Turklāt, ja ir jāpiešķir individuālas radiofrekvenču lietošanas tiesības, tās saskaņā ar Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otro daļu jāpiešķir "ar atvērtām, caurskatāmām un nediskriminējošām procedūrām".

106 Tāpat saskaņā ar Atļauju izsniegšanas direktīvas 7. panta 3. punktu, "ja radio frekvenču izmantošanas tiesību piešķiršana ir jāierobežo, dalībvalstis piešķir šādas tiesības, pamatojoties uz atlases kritērijiem, kam jābūt objektīviem, caurskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem".

107 Šo prasību apstiprina Konkurences direktīvas 4. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru "radio frekvenču piešķiršana elektronisko komunikāciju pakalpojumiem ir balstīta uz objektīviem, caurredzamiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem".

108 Pamata lietā no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka saskaņā ar Likumu Nr. 249/1997 radiofrekvenču piešķiršana ierobežotam operatoru skaitam netika īstenota saskaņā ar šiem kritērijiem.

109 Šīs radiofrekvences tika *de facto* piešķirtas jau esošiem kanāliem saskaņā ar pārejas sistēmu, kas pielāgota ar Likuma Nr. 249/1997 3. panta 7. punktu, lai arī dažiem no šiem kanāliem koncesijas saskaņā ar šo likumu netika piešķirtas.

110 Tādiem operatoriem kā *Centro Europa 7* radiofrekvences netika piešķirtas, lai arī tiem saskaņā ar šo likumu tika piešķirtas koncesijas.

111 Līdz ar to, neraugoties uz Likuma Nr. 249/1997 mērķiem attiecībā uz sistēmu, saskaņā ar kuru radiofrekvences tiek piešķirtas ierobežotam operatoru skaitam, jāatzīst, ka EKL 49. pants šādu sistēmu nepieļauj.

112 Tāds pats secinājums izdarāms arī par sistēmu, saskaņā ar kuru atbilstoši Likumam Nr. 112/2004 radiofrekvences tiek piešķirtas ierobežotam operatoru skaitam, jo šī sistēma netika ieviesta, pamatojoties uz objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem, tādējādi pārkāpjot EKL 49. pantu un no to piemērošanas dienas arī Pamatdirektīvas 9. panta 1. punktu, Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otro daļu un 7. panta 3. punktu, kā arī Konkurences direktīvas 4. panta 2. punktu.

113 Saskaņā ar Likumu Nr. 112/2004 radiofrekvences tika piešķirtas jau esošiem kanāliem, tiem atļaujot veikt apraidi atbilstoši pārejas sistēmai, kas pielāgota ar Likumdošanas dekrēta Nr. 352/2003 1. pantu, ar kuru tika tikai pagarināta ar Likumu Nr. 249/1997 ieviestās pārejas sistēmas darbība.

114 Katrā ziņā iepriekš minētie ierobežojumi nevar tikt pamatoti ar nepieciešamību nodrošināt ātru pāreju uz ciparu televīzijas apraidi.

115 Neraugoties uz to, vai šādu mērķi var uzskatīt par vispārējo interešu mērķi, kas šos ierobežojumus var pamatot, ir jāatzīst, kā to savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos pamatoti atzīmējusi Komisija, ka Itālijas valsts tiesību akti, it īpaši Likums Nr. 112/2004, nevis tikai piešķir esošajiem operatoriem prioritāras radiofrekvenču iegūšanas tiesības, bet piešķir tiem šīs tiesības ekskluzīvi, neierobežojot laikā šiem operatoriem radīto privileģēto stāvokli un neparedzot pēc pārejas uz ciparu televīzijas apraidi pāri palikušo radiofrekvenču restitūcijas pienākumu.

116 Ņemot vērā visus iepriekšējos apsvērumus, uz otro, ceturto un piekto jautājumu kopā ir sniedzama šāda atbilde: EKL 49. pants un no to piemērošanas dienas arī Pamatdirektīvas 9. panta 1. punkts, Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 1. punkts un 2. punkta otrā daļa un 7. panta 3. punkts, kā arī Konkurences direktīvas 4. pants jāinterpretē tādējādi, ka tie televīzijas apraides jomā nepieļauj valsts tiesību aktus, kuru piemērošana izraisa to, ka operators koncesionārs nespēj veikt apraidi, jo tā rīcībā nav saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem piešķirtu apraides radiofrekvenču.

Par pirmo un trešo jautājumu

117 Uzdodama pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu atbildēt, vai ECTK, uz ko ir atsauce LES 6. pantā, 10. panta noteikumi televīzijas apraides jomā pieļauj valsts tiesību aktus, kuru piemērošana izraisa to, ka tāds operators koncesionārs kā *Centro Europa 7* nespēj veikt apraidi, jo tam nav piešķirtas apraides radiofrekvences.

118 Uzdodama trešo jautājumu, iesniedzējtiesa vaicā Tiesai par pienākumu — kas izriet no iespējamās Atļauju izsniegšanas direktīvas 17. panta tiešās iedarbības no tās piemērošanas uzsākšanas dienas dalībvalstī, kas ir piešķīrusi koncesijas televīzijas apraides darbībai — šīs koncesijas saskaņot ar Kopienu tiesībām un tādējādi piešķirt *Centro Europa 7* šīs darbības veikšanai vajadzīgās radiofrekvences.

119 Ar šiem jautājumiem iesniedzējtiesa tātad vēlas pārliecināties par Kopienu tiesību pārkāpumu esamību, lai lemtu par no tiem izrietošo zaudējumu atlīdzības prasību.

120 Uz otro, ceturto un piekto jautājumu sniegtā atbilde liecina, ka EKL 49. pants un no to piemērošanas dienas arī Pamatdirektīvas 9. panta 1. punkts, Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 1. punkts un 2. punkta otrā daļa un 7. panta 3. punkts, kā arī Konkurences direktīvas 4. pants jāinterpretē tādējādi, ka tie televīzijas apraides jomā nepieļauj valsts tiesību aktus, kuru piemērošana izraisa to, ka operators koncesionārs

nespēj veikt apraidi, jo tā rīcībā nav saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem piešķirtu apraides radiofrekvenču.

121 Līdz ar to šī atbilde *per se* dod iespēju iesniedzējtiesai lemt par *Centro Europa 7* iesniegto prasību atlīdzināt nodarītos zaudējumus.

122 Tādēļ, ņemot vērā atbildi, ko Tiesa sniegusi uz otro, ceturto un piekto jautājumu, uz pirmo un trešo jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par sesto, septīto un astoto jautājumu

123 Uzdodama sesto, septīto un astoto jautājumu, iesniedzējtiesa Tiesai būtībā jautā par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstis īsteno Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otrajā daļā un Konkurences direktīvas 4. pantā paredzēto izņēmumu.

124 No atbildes uz ceturto un piekto jautājumu izriet, ka no to piemērošanas sākuma datuma Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otrā daļa un Konkurences direktīvas 4. pants jāinterpretē tādējādi, ka tie televīzijas apraides jomā nepieļauj

valsts tiesību aktus, kuru piemērošana izraisa to, ka operators koncesionārs nespēj veikt apraidi, jo tā rīcībā nav saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem piešķirtu apraides radiofrekvenču.

125 Tātad no šīs atbildes izriet, ka objektīvu, pārskatāmu, nediskriminējošu un samērīgu kritēriju ievērošana ir obligāts nosacījums, īstenojot Atļauju izsniegšanas direktīvas 5. panta 2. punkta otrajā daļā un Konkurences direktīvas 4. pantā paredzēto izņēmumu.

126 Tādējādi par citiem iespējamiem šī izņēmuma īstenošanas nosacījumiem — tādiem kā sestajā, septītajā un astotajā jautājumā minētie nosacījumi — nav jālemj.

127 Līdz ar to, ņemot vērā atbildi, ko Tiesa sniegusi uz ceturto un piekto jautājumu apvienojumā ar otro jautājumu, uz sesto, septīto un astoto jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par tiesāšanās izdevumiem

128 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

EKL 49. pants un no to piemērošanas dienas arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) 9. panta 1. punkts, Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) 5. panta 1. punkts un 2. punkta otrā daļa un 7. panta 3. punkts, kā arī Komisijas 2002. gada 16. septembra Direktīvas 2002/77/EK par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū 4. pants jāinterpretē tādējādi, ka tie televīzijas apraides jomā nepieļauj valsts tiesību aktus, kuru piemērošana izraisa to, ka operators koncesionārs nespēj veikt apraidi, jo tā rīcībā nav saskaņā ar objektīviem, pārskatāmiem, nediskriminējošiem un samērīgiem kritērijiem piešķirtu apraides radiofrekvenču.

[Paraksti]